

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА
СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОЂА
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2025. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 6:
ПРИМЈЕНА УПРАВЉАЧКОГ РАЧУНОВОДСТВА

I – ТЕСТ ПИТАЊА

1. Управљачко рачуноводство припрема информације:

- a) превасходно за интерне кориснике,
- b) у складу са потребама менаџмента,
- c) на основу законске и професионалне регулативе,
- d) у законом предвиђеним роковима.

2. Краткорочни обрачун успјеха је неопходан да би се:

- a) избјегла одступања од планираних вриједности,
- b) утврдио недостатак ликвидних средстава,
- c) идентификовао узрок насталог одступања,
- d) ажурно идентификовала одступања од планираних вриједности.

3. За потребе алтернативног пословног одлучивања релевантни трошкови су:

- a) ненадокнадиви,
- b) контролабилни,
- c) трошкови који се разликују по разматраним варијантама могућег поступања,
- d) избјеживи.

4. Ако у основи настанка неког расхода стоји неки други циљ осим производње и продаје учинака онда је:

- a) тај расход дио трошкова продатих производа,
- b) за тај расход, појам расход ужи појам од појма трошак,
- c) тај расход могуће дефинисати као „ускладиштиви“ трошак,
- d) за тај расход, појам расход шири појам од појма трошак.

5. Етички стандарди за управљачке рачуновође су:

- a) искреност,
- b) интегритет,
- c) објективност,
- d) пажљивост.

- 6. Претпоставке за кориштење анализе односа трошкови – обим активности - добитак (енг. Cost-Volume-Profit) није:**
- a) промјене у нивоу прихода и трошкова узроковане су промјеном обима активности,
 - b) укупни трошкови се могу подијелити на фиксну и варијабилну компоненту,
 - c) понашање укупних трошкова и прихода је линеарно у односу на број јединица за релевантни опсег,
 - d) продајна цијена, јединични варијабилни трошкови и фиксни трошкови су познати и мијењају се у току обрачунског периода.
- 7. Уз претпоставке, да су: продајна цијена 100 н.ј./ком., јединични варијабилни трошкови 70 н.ј./ком. и фиксни трошкови 45.000 н.ј., те да је обим активности 1.400 комада, маржа сигурности изражена количински је:**
- a) - 100 ком.
 - b) 100 ком.
 - c) - 300 ком.
 - d) 400 ком.
- 8. План производње се утврђује тако што се:**
- a) збир планиране продаје увећа за циљне крајње залихе готових производа и умањи за почетне залихе готових производа,
 - b) разлика продатих количина и крајњих залиха готових производа увећа за почетне залихе готових производа,
 - c) планирана количина производње помножи са јединичним производним трошковима варијабилног карактера и увећа за вриједност фиксних производних трошкова,
 - d) саберу планови утrophка директног материјала, директног рада и производних индиректних трошкова и помноже са јединичним вриједностима трошкова.
- 9. Приступ одређивању продајних цијена заснован на трошковним показатељима:**
- a) полази од питања: „какве су жеље купаца“ у погледу висине продајне цијене,
 - b) подразумијева да се из трошковне основице изузму све неефикасности и неадекватне употребе ресурса,
 - c) подразумијева да се на трошковну базу дода задовољавајући принос,
 - d) подразумијева примјену на висококонкурентном тржишту.
- 10. Одступање у обиму производње је карактеристично за ситуације у којима се:**
- a) не користи обрачун по стварним трошковима,
 - b) користи обрачун по пуним трошковима,
 - c) се стварни обим активности разликује је од планираног,
 - d) користи обрачун по непотпуним трошковима.
- 11. Флексибилни буџет се користи за:**
- a) упоређивање планираних и остварених прихода на крају године
 - b) анализу одступања у односу на стварни обим активности
 - c) планирање инвестиција
 - d) обрачун амортизације

12. Колико су стварни трошкови различити од буџетираних при истом нивоу производње показује:

- a) одступање флексибилног буџета
- b) одступање обима
- c) варијанса прихода
- d) варијанса потрошње

13. Трошкови који се могу директно повезати са одређеним одјелом или производом су:

- a) фиксни трошкови
- b) директни трошкови
- c) општи трошкови
- d) индиректни трошкови

14. Фиксни трошкови по јединици производа се:

- a) повећавају са растом обима производње
- b) не мијењају
- c) смањују се са растом обима производње
- d) прате варијације у приходима

15. Варијабилни трошкови у укупном износу:

- a) остају константни без обзира на обим производње
- b) расту пропорционално са обимом производње
- c) увијек укључују амортизацију
- d) опадају по јединици како обим расте

16. CVP анализа показује однос између:

- a) прихода и расхода
- b) трошкова, обима и добити
- c) цијена и амортизације
- d) прихода и пореза

17. Ако је укупни приход већи од укупних трошкова на тачки покрића, резултат пословања је:

- a) губитак
- b) нула
- c) добит
- d) негативна маржа сигурности

18. Контрибуцијска маржа по јединици се израчунава као:

- a) $\text{фиксни трошкови} \div \text{број производа}$
- b) $\text{продајна цијена} - \text{варијабилни трошак по јединици}$
- c) $\text{укупни трошкови} - \text{укупни приходи}$
- d) $\text{нето приход} - \text{фиксни трошкови}$

19. Трошкове на производе најпрецизније алоцира:

- a) стандардни обрачун трошкова
- b) поједностављени систем
- c) ABC – Activity-Based Costing
- d) директни обрачун

20. Трошкови који се мијењају с активностима и укључују материјал, рад и енергију су:

- a) фиксни трошкови
- b) варијабилни трошкови
- c) инвестициони трошкови
- d) трошкови амортизације

II - ЗАДАЦИ

Задатак број 1

Предузеће за производњу софтвера врши завршне припреме за пуштање у продају побољшане верзије софтвера за обављање CVP анализе. Своје купце дијеле на двије групе: нове купце и раније кориснике истог софтвера у претходној верзији (постојећи купци). Иако се исти производ обезбјеђује за сваку групу купаца, значајне разлике постоје у продајним цијенама и варијабилним трошковима маркетиншке функције:

Елементи анализе	Нови купци		Постојећи купци	
Продајна цијена		500		400
Варијабилни трошкови:				
- производни	250		250	
- маркетиншки	150	400	30	280
Контрибуциони добитак		100		120

Фиксни трошкови предузећа су 4.000.000 н.ј. Планирани производни / продајни микс у јединицама је: 35% нови купци и 65% постојећи купци.

I Преломна тачка је достигнута при обиму продаје од (износ је заокружен):

- а) 34.212 ком.
- б) 35.399 ком.
- ц) 35.398 ком
- д) 35.400 ком.

Доказ:

II У случају да се производни / продајни микс у јединицама промијени на начин да нови купци учествују у продаји са 50%, а да постојећи купци учествују такође са 50%, уз остале непромијењене услове, преломна тачка:

- а) неће бити промијењена,
- б) ће бити изражена мањом количином у односу на ону из првог питања овог задатка,
- ц) ће бити изражена већом количином у односу на ону из првог питања овог задатка,
- д) сва три одговора, под одређеним околностима, могу бити тачна.

Доказ:

III За предузеће је најбоље да продајни микс буде:

- а) 35% нови купци и 65% постојећи купци,
- б) 50% нови купци и 50% постојећи купци,
- ц) 70% нови купци и 30% постојећи купци,
- д) 30% нови купци и 70% постојећи купци.

Доказ:

IV У случају да је продајни микс онај из првог дијела овог задатка (35% нови купци и 65% постојећи купци), пословни резултат за продају 45.000 комада софтвера је:

- а) 1.285.000 н.ј.,
- б) 1.315.000 н.ј.,
- ц) 1.085.000 н.ј.,
- д) 1.255.000 н.ј.

Доказ:

Задатак број 2

Робна кућа има три одјела ("X", "Y" и "Z"). Књиговодствени подаци за робну кућу и одјеле су:

ПОДАЦИ	ОДЈЕЛ "X"	ОДЈЕЛ "Y"	ОДЈЕЛ "Z"	УКУПНО
Продаја	1.200	900	150	2.250
Варијабилни трошкови	960	630	90	1.680
Маржа покрића	240	270	60	570
Фиксни трошкови – релативни	170	110	20	300
Фиксни трошкови – апсолутни	70	90	25	185
Фиксни трошкови – укупни	240	200	45	485
Добит	0	70	15	85

Напомена: Фиксни трошкови – релативни су трошкови који се могу избјећи затварањем одјела (нпр. плата пословође), док су фиксни трошкови – апсолутни трошкови које није могуће избјећи (нпр. чувар робне куће).

Одговорите на сљедећа питања и образложите их:

- Да ли се исплати затворити одјел "X" који остварује нулту добит? (15 бодова)
- Да ли се исплати затворити одјел "X" ако одјел "Y" преузме простор одјела "X", па му продаја порасте за 600 јединица (додатна маржа покрића: 180), али се фиксни трошкови – релативни повећају за 90 н.ј.? (15 бодова)

РЈЕШЕЊЕ:

